



10.10.2025

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Digi- ja väestötietoviraston lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Digi- ja väestötietovirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 87/2025 vp).

Digi- ja väestötietovirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa. Digi- ja väestötietovirasto on tyytyväinen, että viraston aiemmassa lausunnossa esittämät näkökulmat on huomioitu lain jatkovalmistelussa.

Muutos Tietolupaviranomaisen keskitettyyn toimivaltaan

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) totesi maaliskuun lausunnossaan (28.3.2025, Digi- ja väestötietoviraston lausunto hallituksen esityksestä sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta) pitävän mahdollisena, että keskitetty ja hajautettu malli tuottaisivat keskenään erilaisen tietoluovutusharkinnan lopputuloksen ja että voisivat eri organisaatiot tuntee toistensa tietoa-aineistoja ja niiden luovuttamiseen vaikuttavaa lainsäädäntöä, jotta organisaatiot osaisivat arvioida sen, millainen vaikutus eri rekisterinpitäjien tietoa-aineistojen yhdistämisellä olisi.

Erityislait

DVV totesi maaliskuun lausunnossaan, että hallituksen esityksessä olisi tarpeellista kuvata tarkemmin sitä, mikä suhde toisiolailla on suhteessa toisilain 6 §:ssä mainittujen organisaatioiden tietojenluovutusta koskevaan lainsäädäntöön, mitä nyt on tehtykin lausuntopalautteen perusteella. DVV:n väestötietojärjestelmän tietojen luovutukseen sovelletaan väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annettua lakia, joka on erityislaki. Lakien välinen suhde voi korostua erityisesti hybridimallissa, jossa 6 §:ssä mainitut organisaatiot myöntävät tietoluvan tai ovat tehneet tietopyyntöä koskevan päätöksen omien tietoa-aineistojensa osalta.

Eläketurvakeskuksen, DVV:n ja Tilastokeskuksen erityisaseman säilyttäminen

DVV pitää hyvänä ja selkeänä uutta 7 a §:ää, jossa säilytetään Eläketurvakeskuksen, DVV:n ja Tilastokeskuksen tietojen käsittelyä koskeva erityisasema.

Tämän myötä DVV:llä (sekä Eläketurvakeskuksella ja Tilastokeskuksella) säilyisi toimivalta 6 §:ssä tarkoitettuihin aineistoihin silloin, kun pyydetään pelkästään yhden organisaation tietoja tai niiden aineistoja yhdistettynä keskenään.

10.10.2025

Tietoaineistojen kokoamisesta sopiminen

DVV pitää hyvänä ja selkeänä 51 §:n 2 momentin lisäystä liittyen siihen, että mikäli organisaatiot eivät pääsisi yhteisymmärrykseen mikä organisaatio kokoaisi tietoaineistot, niin tietoaineistot kokoaisi Tietolupaviranomainen.

Tulosten ja tietojen anonymisointi

DVV pitää hyvänä, että 6 §:ssä tarkoitetuille organisaatioilla olisi mahdollisuus anonymisoida omat tietoaineistonsa, mutta kuitenkin on mahdollista luovuttaa tätä tehtävää koskeva toimivalta Tietolupaviranomaiselle.

Vastustamisoikeus

Esityksessä todetaan, että henkilö voi tehdä vastustamisoikeuden käyttämistä koskevan ilmoituksen suoraan Tietolupaviranomaiselle tai henkilötietojen alkuperäiselle rekisterinpitäjälle.

DVV toistaa maaliskuun lausunnossaan toteamuksensa liittyen vastustamisoikeuteen:

Tietosuoja-asetuksen 21 artiklan mukaan rekisteröidyllä on oikeus vastustaa henkilötietojensa käsittelyä. Hallituksen esityksessä ei ole otettu kantaa siihen, miten eri rekisterinpitäjät voisivat huomioida vastustusoikeuden toteuttamisen hajautetussa mallissa. Digi- ja väestötietovirasto pitäisi toimivana mallina sitä, että Tietolupaviranomainen ylläpitäisi keskitettyä rekisteriä vastustuspyynnön tehneistä henkilöistä.

DVV pitää hyvänä, että esityksessä todetaan EHDS-asetuksen yhteydessä tultavan tarkastelemaan mahdollisen kansallisesti keskitetyn palvelun perustamista rekisteröityjen oikeuksien käyttämiselle.

Tietolupaviranomaisen määräykset

Toisilain 46 §:n 2 momentin määräysalaa on laajennettu siten, että siihen sisältyy myös tietolupa- ja tietopyyntöpäätöksen tietosisältö ja tietorakenteet. DVV näkee tarkoituksen tärkeänä, että kaikki 6 §:ssä tarkoitettut organisaatiot noudattavat yhtenäisiä ohjeistuksia ja malleja tietolupahakemusten, tietopyyntöjen sekä tietolupa- ja tietopyyntöpäätösten käsittelyssä. Koska DVV, kuten muutkin rekisterinpitäjät, myöntää tietoluvat omassa sähköisessä järjestelmässään, DVV pitää tärkeänä, että toisilain mukaiset tietopyynnot ja tietolupahakemukset lähetettäisiin rekisterinpitäjien olemassa olevien asianhallintajärjestelmien kautta. Tällöin välttyään mahdollisilta lisäresurssointitarpeilta ja uusien teknisten ratkaisujen investointitarpeilta.

Digi- ja väestötietovirasto

Pekka Rehn
Ylijohtaja

Joonas Kankaanrinne
Johtaja



Asiakirjan sähköinen allekirjoitus Elektronisk underskrift av dokument Electronic signature of a document

Asia / Ärende / Case

DVV/V/02219/2025 Sosiaali- ja terveysvaliokunta tiistai 14.10.2025 klo 10.00 / HE 87/2025
vp / Lausuntopyyntö

Asiakirja / Dokument / Document

DVV/V/02219/2025-2 DVVn_lausunto_valiokunnalle.pdf

**Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /
Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /
This document has been signed electronically by the following persons:**

